

Speech burgemeester Blanksma

Kompas 17 januari 2019 – Binnenlands Bestuur

“Ruimte voor vertrouwen schept ruimte voor vernieuwing.”

Dames en heren, welkom. Fijn dat u vandaag naar Helmond bent gekomen. Naar de nieuwste trots van deze stad: Theater Het Speelhuis. Afgelopen september geopend. Een glazen lichaam, waarmee de oude en bovenal ervaren ziel van de kerk wordt omarmd. Een duurzaam ontwerp, passend in de tijd. Deze parel van de regio is vandaag het prachtige decor voor Kompas 2019. Voor de tiende keer horen we wie de Beste Lokale Bestuurder van Nederland is. En dat u dit jaar hier in Helmond bent heeft u te danken aan de winnaar van vorig jaar. ‘Onze’ Paul Smeulders. Geboren Helmonder, oud-wethouder van deze gemeente en inmiddels lid van de Tweede Kamer. Helaas lukte het hem vanwege Haagse verplichtingen niet aanwezig te zijn, maar via een opgenomen film is hij toch even terug in de stad waar hij vorig jaar won.

Dames en heren, 2019 is net een paar weken begonnen. Achter ons liggen weken met nieuwjaarsrecepties, analyses en vooruitblikken. Misschien heeft u zelf een boodschap mogen overbrengen aan medewerkers, ondernemers of inwoners. Een visie, een droom, een wens. Vaak een inspirerend verhaal om het jaar mee te beginnen. Ik heb er vele gelezen, vele gehoord. En daarin viel een duidelijke rode draad te ontwaren. Dat vooruitgang in de samenleving pas écht waarde heeft als iederéén zich er deelgenoot van voelt.

Die tendens is natuurlijk niet vreemd. We leven in een tijd van globalisering en groei. Een tijd van mondialisering en mogelijkheden. De tijd waarin we leven biedt ontegenzeggelijk kansen. De wereld was op 't oog nog nooit zo klein als nu. Maar zo lang welzijn en welvaart niet onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn, leidt deze tijd ook tot zorgen. Bij mensen die minder makkelijk meekomen. Bij hen die de vernieuwing als een bedreiging zien. Voor zichzelf of voor hun omgeving. Of het nu om de Zwarte Pieten discussie gaat, het klimaat, vraagtekens over wel of geen vuurwerk. De discussie wordt op grote schaal gevoerd. In de gangen van de Tweede Kamer of in de hoofdredactionele commentaren. Maar uiteindelijk komt-ie bij de burgers terecht. En dus zien we de onvrede. Soms verpakt in stakers. Of gele hesjes. In klagende inwoners, op sociale media. Of, zoals tien maanden geleden hier in Helmond, toen slechts 42,1% de moeite nam naar de stembus te gaan. Een dieptepunt. Zowel landelijk als voor ons, als stad.

De oplossing? Die is lastig. Wie het weet mag het zeggen. Maar ik ben ervan overtuigd dat alleen door luisteren weer een dialoog ontstaat. En dat we alleen door oprechte aandacht stappen kunnen zetten om het vertrouwen in de overheid langzaam terug te winnen.

Op deze plek, op dit podium, werd vorige week de Helmonder van het Jaar uitverkozen. Tommie Niessen. Ook wel bekend als Tommie in de Zorg. Een jonge jongen, werkzaam als verpleegkundige in de thuiszorg, die vlogs maakt over zijn werk.

Speech burgemeester Blanksma

Kompas 17 januari 2019 – Binnenlands Bestuur

“Ruimte voor vertrouwen schept ruimte voor vernieuwing.”

Er was eigenlijk maar één reden waarom hij die prijs ontving:
In alles wat hij doet toont hij begrip en biedt hij een luisterend oor.
Tommie Niessen is geen schreeuwer of aandachttrekker. Nee, hij gééft vertrouwen en wékt vertrouwen.
Menselijk contact staat centraal en door er voor anderen te zijn maakt hij nu het verschil.

Zo'n verhaal inspireert. Ook mij, als burgemeester van deze stad. Helmond is een stad in het brandpunt van de groei. Maar tegelijkertijd zijn de verschillen hier in mijn stad, tussen wijken groot.
We hebben ruim 92.000 inwoners, we zijn echt één stad. En toch leven op sommige plekken hier mensen gemiddeld zeven jaar korter dan daar in onze stad waar het sociaal beter gaat.
Het is in die wijken waar het vertrouwen tanende is. En waar voor mij als burgemeester een sleutelrol ligt. Omdat ik van mening ben dat het voor ons als bestuurders een plicht is om op zoek te gaan naar het soms verdwenen vertrouwen. Naar het vertrouwen dat ons én voorziet van het nodige primaat, én dat nodig is om ons land verder te brengen.

Burgemeesters hebben de afgelopen tijd veel in de belangstelling gestaan.
De veranderende rol, voornamelijk op het gebied van het tegengaan van de ondermijnende en georganiseerde criminaliteit, zet ons meer en meer in de spotlights.
We werden – collectief – Nederlander van het Jaar bij het weekblad Elsevier.
En binnenkort neemt collega Jos Wienen namens alle burgemeesters, en vooral de bedreigde, de Machiavelli Prijs in ontvangst. Omdat we, zo schrijft de jury, “een publiek instituut zijn dat niet meer in staat is te communiceren vanwege geweldsdreiging”. Hoe paradoxaal kan het zijn?
De prijs voor helder taalgebruik naar hen die het zwijgen wordt opgelegd.
Hoewel die aandacht voor de complicaties van ons vak uitstekend is, doe ik hier een oproep:
Laten we er alles aan doen om het niet zo ver te laten komen. En laat communicatie de dobber zijn van ons ambt. Immers, daarin ligt de sleutel tot het vertrouwen. Juist om de samenleving te binden, is de dialoog essentieel. En laten we daarin – indachtig de essentie achter de Machiavelli Prijs – ons duidelijk en helder uiten. Zodat ook de mensen die zich nu vaak verlaten en vergeten voelen, zich herkennen in het geluid dat klinkt.

Exact voor dit dilemma wordt de gekozen burgemeester soms naar voren geschoven als de optimale remedie. Mooi, zo'n verkiezing, op naar een breder draagvlak....
Maar in mijn optiek is het juist andersom. De wijze waarop de kroon ons nu benoemt, en de daarbij passende onafhankelijkheid, is hét middel om de bruggen in de samenleving te kunnen slaan.
Onafhankelijk, objectief, apolitek. Kijk naar de moderne problematiek op het gebied van openbare orde en veiligheid. En kijk naar de temperatuur in de huidige tijd.
Beide aspecten vragen om bruggenbouwers, om bestuurders met natuurlijk gezag.
En dan is het voor burgemeesters van belang om boven de partijen te kunnen staan.
Zonder verkiezingsbeloften. Zonder druk op die verbindende rol
Als ik alleen al zie hoeveel bestuurlijke kwaliteit hier vandaag bij elkaar is.

Speech burgemeester Blanksma

Kompas 17 januari 2019 – Binnenlands Bestuur

“Ruimte voor vertrouwen schept ruimte voor vernieuwing.”

Hoeveel inspiratie en idealisme. Dan bezitten we, collectief, in ieder geval de kwaliteit het tij te keren. En daarbij zit de kracht vaak in de eenvoud. Halverwege 2018 kwam er een jonge jongen bij onze vergadering van het college van burgemeester en wethouders vertellen over zijn droom. Net geen student meer, sneakers aan, vlotte prater. Talent genoeg om zich snel op te werken bij Philips of ASML. Maar vanuit zijn idealisme voor zichzelf gestart. Om binnen tien jaar een auto te ontwikkelen die volledig rijdt op zonne-energie. Waardoor duurzame mobiliteit niet behouden blijft voor de happy few, maar straks zelfs voor iedereen in India mogelijk is. Die jongen was Lex Hoefsloot. CEO van autoproducent Lightyear. Op de Automotive Campus in Helmond was er geen gebouw waar de productie kon beginnen. Hij stelde voor om maar ergens anders in Nederland naar een productiefaciliteit te zoeken. Ik kan u vertellen: dat is niet gebeurd. Door snel te schakelen, hebben we hem kunnen helpen. En groeide het bedrijf LightYear in 2018 van 40 naar 120 medewerkers. We hebben geluisterd, meegedacht en vertrouwen gegeven. Lightyear floreert en dit jaar komen de eerste prototypes van de band.

Een prachtig voorbeeld van hoe je succes kunt boeken. En veel meer mensen zouden dit moeten kunnen ervaren. Zeker ook onze inwoners. Nog te vaak op afstand van het lokaal bestuur. Vandaag praten we hier over een vernieuwde verstandhouding tussen inwoners en lokaal bestuur. Ik ben benieuwd wat u hiervan vindt. Ziet u het als een gevaar? Als een dreiging? Of juist als een kans?! Vanuit mijn positiviteit neig ik naar dat laatste. Als we, met elkaar, maar uitgaan van het vertrouwen. En daar – dag in, dag uit – aan werken. Dat vergt empathie, en aandacht voor ontwikkelingen om ons heen.

Wie de beschrijvingen van alle genomineerden van vandaag leest, ziet het: Woorden als betrokkenheid, nabijheid en oog voor de node van inwoners staan centraal. Door echt te zijn, zijn zij van meerwaarde. Want zoals inwoners pas echt mens zijn ten opzichte van anderen, zo geldt dat ook voor ons als bestuurders. Het gaat om de zichtbaarheid, het gaat om de aandacht, het gaat om de brug. Als collega wens ik u daarmee in 2019 heel veel succes. Waarbij de Machiavelli prijs voor alle burgemeesters mij niet afremt, maar juist aanmoedigt om nog sterker te communiceren.

Immers:

Alleen dan kunnen we bouwen.

Alleen dan kunnen we besturen.

Alleen dan kunnen we doen waarvoor wij allen er zijn.

Dank u wel.

